IV

(Tiedotteet)

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN JA ELINTEN ANTAMAT TIEDOTTEET

NEUVOSTO

EUROOPAN SÄHKÖISEN OIKEUDEN MONIVUOTISEEN TOIMINTAOHJELMAAN 2009–2013

(2009/C 75/01)

I JOHDANTO

1. Oikeus- ja sisäasioiden neuvosto päätti kesäkuussa 2007, että olisi ryhdyttävä toimiin tieto- ja viestintätekniikoiden käytön kehittämiseksi oikeusalalla Euroopan tasolla muun muassa luomalla eurooppalainen portaali.

2. Näiden uusien tekniikoiden käyttö auttaa järkiperäistämään ja yksinkertaistamaan oikeudellisia menettelyjä. Sähköisen järjestelmän käyttö tällä alalla auttaa lyhentämään menettelyjen kestoa ja alentamaan kustannuksia kansalaisten, yritysten, oikeuden alan toimijoiden ja oikeushallinnon hyödyksi. Näin edistetään myös oikeussuojan saatavuutta.

3. Komission tekemien tutkimusten mukaan ([1]) noin 10 miljoonaa henkilöä on tällä hetkellä osallisina valtioiden rajat ylittävissä siviilioikeudellisissa menettelyissä. Tämä määrä kasvaa entisestään henkilöiden liikkuvuuden lisääntyessä Euroopan unionin alueella.

4. Oikeusalan tietojenkäsittelytyöryhmä (sähköinen oikeus) on jo 18 kuukauden ajan työskennellyt tiiviisti täyttääkseen neuvoston sille antamat peräkkäiset toimeksiannot. Tässä yhteydessä muutamat jäsenvaltiot ovat kehitelleet pilottihankkeita ja erityisesti hanketta, jonka tavoitteena on luoda Euroopan sähköisen oikeuden portaali.

5. Komissio julkaisi 2. kesäkuuta 2008 neuvostolle, Euroopan parlamentille ja talous- ja sosiaalikomitealle osoitetun tiedonannon "Tavoitteena sähköisen oikeudenkäytön strategia Euroopalle ([2])."

6. Euroopan parlamentti on myöskin aloittanut sähköisen oikeuden tarkastelun. Euroopan parlamentin on tarkoitus antaa valiokunta-aloitteinen mietintö ennen vuoden 2008 loppua.

7. Neuvosto kehotti 5.–6. kesäkuuta 2008 pidetyssä istunnossaan oikeusalan tietojenkäsittelytyöryhmää (sähköinen oikeus) tarkastelemaan komission tiedonannon pohjalta ([3]) sellaisen koordinointi- ja hallintorakenteen luomista koskevia näkökohtia, jonka avulla sähköisen oikeuden alalla voidaan kehittää monia laajoja hankkeita kohtuullisessa ajassa, ja käynnistämään keskustelun monivuotisen työohjelman laatimisesta.

8. Eurooppa-neuvosto pani 18.–19. kesäkuuta 2008 pidetyssä kokouksessaan merkille aloitteen sähköisen oikeuden yhtenäisen EU-portaalin käyttöön ottamisesta asteittain vuoden 2009 loppuun mennessä.

II SÄHKÖISEN OIKEUDEN KEHITTÄMISEN EDELLYTYKSET EUROOPAN TASOLLA

9. Sähköisen oikeuden kehittämisessä on otettava huomioon seuraavat kolme asiayhteyttä:

1. Sähköisen oikeuden alalla jo toteutetut toimet

10. Sähköistä oikeutta käsittelevän työryhmän työskentelyä edelsivät Euroopan unionin puitteissa jo toteutetut toimet, joilla pyrittiin erityisesti takaamaan EU-tiedon saatavuus (unionin toimielinten verkkosivustot). On toteutettu tai ollaan toteuttamassa myös spesifisempiä toimia, muun muassa neuvoston hyväksymien siviilioikeuden alan säädösten (siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellinen verkosto) ja rikosoikeuden alan säädösten (esimerkiksi rikosoikeuden alan Euroopan oikeudellinen verkosto tai Euroopan rikosrekisterien yhteenliittäminen)

([1]) 10285/08 ADD 1 JURINFO 45 JAI 305 JUSTCIV 119 COPEN 118 CRIMORG 87.

([2]) 10285/08 JURINFO 45 JAI 305 JUSTCIV 119 COPEN 118 CRIMORG 87.

([3]) On huomattava, että Euroopan parlamentti on aloittanut sähköistä oikeutta koskevat keskustelut.

täytäntöönpanon yhteydessä sekä oikeusalan ammattikuntien aloitteiden pohjalta (esimerkiksi eurooppalainen testamenttirekisterien verkosto) tai vielä jossakin toisessa yhteydessä, esimerkiksi Eurooppalaisen kaupparekisteripalvelun EBR:n kautta yhteenliitettyjen yritysrekistereiden ja EULISin kautta yhteenliitettyjen kiinteistörekisterien verkottamisen yhteydessä.

11. Näiden aloitteiden sisällyttäminen sähköisen oikeuden monivuotiseen ohjelmaan on tehtävä yhteistyössä niiden kanssa, jotka vastaavat aloitteiden täytäntöönpanosta.

2. **Sähköinen hallinto**

12. Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmän luomisessa on noudatettava oikeuden riippumattomuuden periaatetta.

13. Tekniseltä kannalta sähköisessä oikeudessa on kuitenkin otettava huomioon sähköisen hallinnon (e-Government) yleisemmät puitteet ([1]). Suojattua infrastruktuuria ja todentamista koskevista hankkeista on karttunut luotettavaa tietoa, jota on syytä soveltaa käytännössä. On edistettävä tiiviissä yhteistyössä komission kanssa järjestelmien eurooppalaisten yhteentoimivuusperiaatteiden (European Interoperability Framework, EIF) toteutumista HVTYK-ohjelman puitteissa ([2]). Sähköistä allekirjoitusta ja sähköistä henkilöllisyyttä ([3]) koskevilla eurooppalaisilla hankkeilla on erityistä merkitystä oikeudenhoidon alalla, jolla asiakirjojen todentaminen on ehdottoman välttämätöntä.

14. Monivuotinen ohjelma on siis laadittava nämä yleiset seikat huomioon ottaen. Sen on vastattava vaatimuksiin lyhyellä aikavälillä, mutta myös keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, niin että tieto- ja viestintätekniikoiden käytön avulla voidaan edistää Euroopan vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen kehittämistä.

3. **Horisontaalinen lähestymistapa**

15. Sähköiseen oikeuteen liittyvät kysymykset eivät rajoitu vain tietyille oikeuden aloille. Ne koskevat useita yksityis-, rikos- ja hallinto-oikeuden aloja. Sähköinen oikeus on laaja-alainen kysymys, joka koskee useita aloja rajat ylittävissä eurooppalaisissa menettelyissä.

III **TOIMINTASUUNNITELMA**

1. **Soveltamisala**

16. Sähköistä oikeutta koskevan hankkeen eurooppalaista ulottuvuutta on syytä korostaa. Sähköisen oikeuden järjestelmälle olisikin annettava uusi nimi: Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmä.

17. Jäsenvaltioilla on luonnollisesti perustamissopimusten mukaisten toimivaltuuksien mukaisesti oikeus käynnistää keskenään hankkeita, jotka voivat kuulua sähköisen oikeuden järjestelmän piiriin mutta eivät välttämättä Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmän piiriin. Hankkeet eivät kuitenkaan voi saada eurooppalaista statusta eivätkä esimerkiksi yhteisön rahoitusta, elleivät ne täytä tiettyjä edellytyksiä.

18. Ottaen huomioon Euroopan sähköisen oikeuden laaja-alaisen ulottuvuuden sähköisen oikeuden työryhmä on koordinaattorin asemassa tarkastellessaan neuvoston muiden elinten kokouksissa esille otettuja teknisiä kysymyksiä. Varsinainen lainsäädäntöön liittyvä työ olisi tehtävä asianomaisissa työryhmissä kuten rikosasiayhteistyöryhmässä tai yksityisoikeuskomiteassa.

19. Kansalaisilla, talouden toimijoilla, oikeusalan toimijoilla ja oikeusviranomaisilla on oltava pääsy sähköisen oikeuden järjestelmään, niin että ne voivat hyötyä uudesta teknologiasta. On vahvistettava kolme perustetta:

a) *Eurooppalainen ulottuvuus*

20. Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmä edistää Euroopan oikeusalueen luomista tieto- ja viestintätekniikoiden käytön avulla. Kaikkien Euroopan unionin jäsenvaltioiden on voitava osallistua Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmän puitteissa kehitettyihin hankkeisiin.

b) *Euroopan oikeusalueen kehittämisen tukeminen*

21. Hankkeiden on edistettävä Euroopan yhteisön ja Euroopan unionin jo hyväksymien oikeusalan lainsäädäntövälineiden täytäntöönpanoa syrjäyttämättä kuitenkaan muita hankkeita, jotka tuovat lisäarvoa Euroopan oikeusalueen luomiselle.

22. Lisäksi Euroopan sähköisen oikeuden olisi oltava oikeusalan toimijoiden ja oikeusviranomaisten työväline, joka tarjoaa foorumin ja yksittäiset toiminnot tehokasta ja suojattua tietojenvaihtoa varten.

c) *Euroopan kansalaisia hyödyttävä rakenne*

23. On olennaista, että Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmän kehittäminen palvelee suoraan Euroopan kansalaisia, jotka hyötyvät sen tuomasta lisäarvosta erityisesti portaalin kautta. Hankkeita valittaessa tai niiden toteuttamisjärjestystä määrättäessä onkin syytä valvoa, että kansalaiset voivat hyötyä nopeasti ja konkreettisesti Euroopan sähköisen oikeuden välineistä. Tätä varten on mitä pikimmin käynnistettävä useita hankkeita liitteen mukaisesti, tämän vaikuttamatta muihin hankkeisiin, joita mahdollisesti otetaan mukaan tässä toimintasuunnitelmassa määriteltyjen järjestelyjen mukaisesti.

24. Kaikki hankkeet, joiden avulla Euroopan kansalaiset saavat paremmin tietoa oikeuksistaan, täyttävät tämän tavoitteen. Näin on oltava myös niiden hankkeiden kohdalla, joiden avulla oikeudet toteutuvat (oikeusapu, sovittelu, käännökset jne.).

([1]) Sähköinen hallinto merkitsee tieto- ja viestintätekniikoiden soveltamista kaikkiin hallinnollisiin menettelyihin.

([2]) http://ec.europa.eu/idabc/ Preliminary Study on mutual recognition of e-Signatures for e-Government applications (2007) et eID Interoperability for PEGS (2007).

([3]) Standardisation aspects of e-Signature — (2007) http://ec.europa.eu/information_society/eeurope/i2010/docs/esignatures/e_signatures_standardisation.pdf

2. Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmän toiminnot

25. Tulevan Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmän toiminnot voidaan määritellä selkeästi sähköistä oikeutta käsittelevän työryhmän toimien ja komission tiedonannon pohjalta. Olisi luotava seuraavat kolme pääasiallista toimintoa:

a) *Oikeusalan tietojen saatavuus*

26. Nämä tiedot koskevat erityisesti EU:n lainsäädäntöä ja oikeuskäytäntöä ([1]) sekä jäsenvaltioiden lainsäädäntöjä ja oikeuskäytäntöjä.

27. Euroopan sähköinen oikeus mahdollistaa yhteenliitäntäjärjestelmän kautta myös niiden tietojen saatavuuden, joita jäsenvaltioiden oikeusviranomaiset hallinnoivat (esimerkkinä mainittakoon jäsenvaltioiden rikosrekisteritietokantojen yhteenliittäminen, tämän hankkeen toimintasäännöt huomioon ottaen).

b) *Paperittomat menettelyt*

28. Paperittomat valtioiden rajat ylittävät oikeudenkäynti- ja muut menettelyt (esimerkiksi sähköinen sovittelu) tarkoittavat sitä, että tuomioistuin ja asianosaiset ovat sähköisesti yhteydessä erityisesti neuvoston hyväksymien eurooppalaisten välineiden täytäntöönpanoa silmällä pitäen ([2]).

c) *Oikeusviranomaisten välinen yhteydenpito*

29. Jäsenvaltioiden oikeusviranomaisten yhteydenpidon yksinkertaistaminen ja siihen kannustaminen, erityisesti Euroopan oikeusalueella hyväksyttyjen välineiden ollessa kyseessä, on erityisen tärkeää (esimerkiksi videokonferenssien tai suojatun eurooppalaisen verkon välityksellä).

3. Euroopan sähköisen oikeuden portaali

30. Sähköisen oikeuden työryhmä on tehnyt huomattavan määrän työtä yhtenäisen Euroopan sähköisen oikeuden portaalin kehittämiseksi vuoden 2009 loppuun mennessä Eurooppa-neuvoston pyynnön mukaisesti. Ryhmä jäsenvaltioita on toteuttanut tätä koskevan koehankkeen. On tärkeää, että portaalin toteutuksessa jatketaan kyseisen koehankkeen yhteydessä tähän mennessä noudatettua linjaa.

31. Portaali mahdollistaa pääsyn koko Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmään, eli eurooppalaisen ja kansallisen tiedon verkkosivuille ja/tai palveluihin. Portaali ei kuitenkaan saisi jäädä pelkästään sarjaksi linkkejä.

32. Oikeusalan ammattilaiset pääsevät yhtenäisen todentamismenettelyn kautta käyttämään heille varattuja eri toimintoja, joihin heille annetaan mukautetut oikeudet. Voisi olla hyödyllistä laajentaa todentamismahdollisuus koskemaan myös muita kuin alan ammattilaisia.

33. Lisäksi portaali mahdollistaa pääsyn kansallisiin toimintoihin monikielisen, helppokäyttöisen käyttöliittymän kautta, jonka avulla toiminnot ovat Euroopan kansalaisten ymmärrettävissä.

34. Portaalin kautta tarjoutuvien toimintojen sisältö ja hallinnointi määräytyvät luonnollisesti sen mukaan, mitä toimintoja neuvosto valitsee Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmään ja millaisiin hallinnoinnin järjestelyihin se päätyy.

4. Tekniset näkökohdat

35. Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmän perustaminen edellyttää, että tietyt laaja-alaiset tekniset kysymykset saadaan ratkaistua. Nämä kysymykset on määritelty erityisesti neuvoston 5. kesäkuuta 2007 hyväksymässä selvityksessä ([3]).

a) *Hajautettu tekninen järjestelmä*

36. Dresdenissä tammikuussa 2007 pidetyssä epävirallisessa kokouksessa suurin osa oikeusministereistä asetti tavoitteeksi hajautetun järjestelmän, jossa jäsenvaltioiden järjestelmät verkotetaan Euroopan tasolla.

b) *Tiedonvaihdon standardointi*

37. On varmistettava mahdollisimman suuri yhteensopivuus jäsenvaltioiden oikeusalan sovelluksia koskevien erilaisten teknisten ja organisatoristen ratkaisujen välillä niin, että samalla säilytetään mahdollisimman suuri joustavuus. On kuitenkin sovittava standardoiduista formaateista ja yhteyskäytännöistä yhteentoimivan, tehokkaan, suojatun ja nopean vaihdon mahdollistamiseksi alhaisemmin kustannuksin ottaen huomioon nykyiset asiaa koskevat eurooppalaiset ja kansainväliset standardit.

c) *Todentamisjärjestelyt*

38. Yksi olennainen edellytys sähköisen oikeuden käyttämiseksi tehokkaasti kansallisten rajojen yli on yhdenmukaisten standardien tai rajapintojen kehittäminen tunnistustekniikoille ja allekirjoituskomponenteille. Tämä vaatimus on välttämätön ainakin niiden Euroopan sähköisen oikeuden toimintojen kannalta, jotka ylittävät pelkän oikeudellisen tiedon julkisen saatavuuden. On tarkasteltava edelleen jäsenvaltioiden erilaisia voimassa olevia säännöksiä ja niiden käyttämiä tekniikoita. Näistä tiedoista ja kokemuksista on pääteltävä, miten oikeudellisesti mahdollisimman varma sähköinen asiakirjojen vaihto jäsenvaltioiden välillä voidaan toteuttaa.

([1]) Luodaan yhteys EUR-Lexin ja N-Lexin kanssa.
([2]) Asetus (EY) N:o 1896/2006; asetus (EY) N:o 861/2007.
([3]) Asiak. 10393/07 JURINFO 21, 5. kesäkuuta 2007.

d) *Järjestelmän turvallisuus ja tietosuoja*

39. Kun oikeusviranomaisten välistä tai oikeusviranomaisten ja kansalaisten taikka alan ammattilaisten välistä tiedonvälitystä koskeva Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmä luodaan, tiedot on vaihdettava suojatussa ympäristössä. Myös tältä osin voitaisiin ottaa huomioon HVTYK-ohjelman puitteissa tehty työ.

40. Koska nämä tiedot ovat lisäksi useimmiten henkilökohtaisia Euroopan lainsäädännön mukaan, on ehdottomasti valvottava, että kyseisen lainsäädännön periaatteita noudatetaan.

5. **Kielelliset näkökohdat**

41. Euroopan unionin toimielimissä käytetään 23:a kieltä. Koska Euroopan kansalaisten halutaan pääsevän helposti Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmään, on harkittava kohdennettuja oikeusalan käännös- ja tulkkaustyötä koskevia toimia.

42. On turha kuvitella, että kansalaisten pääsyn helpottaminen jonkin muun kuin heidän oman jäsenvaltionsa sähköisen oikeuden sivustolle olisi riittävä ratkaisu: tiedon saannista ei kielimuurin vuoksi ole paljon hyötyä.

43. Tähän kielelliseen haasteeseen voisi löytyä ratkaisu erityisesti konekäännöksistä, joita käytettäisiin esimerkiksi säädöksiin sisältyvien lomakkeiden sisällön kääntämiseen, ja kansallisten käännösresurssien verkottamisesta.

44. Lisäksi on syytä luoda työmenetelmä, joka mahdollistaa jäsenvaltioiden oikeusjärjestyksessä voimassa olevien oikeudellisten käsitteiden tarkan käännöksen Euroopan yhteisön toimielinten 23:lle kielelle ottaen täysin huomioon semanttiset kysymykset.

6. **Työskentelyinfrastruktuurin tarve**

45. Nämä näkökohdat edellyttävät, että luodaan menettely sellaisten teknisten standardien valitsemiseksi, joita voidaan käyttää jäsenvaltioiden järjestelmien välisen yhteentoimivuuden takaamiseen, ja että tehdään ero — kuten tieto- ja viestintätekniikkahankkeiden suhteen on tapana — seuraavien välillä:

a) projektin johto, eli toteutettavia hankkeita koskeva päätöksenteko Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmän rakenteen ja toiminnan osalta. Tämä tehtävä vaatii joskus oikeudellisia töitä, kuten rikosrekisterijärjestelmien yhteenliittämiseen tähtäävässä työskentelyssä on tullut esiin;

b) projektinhallinta, eli Euroopan sähköisen oikeuden eri palvelujen toteutus, kuten monikielisten käyttöliittymien suunnittelu tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa, ja järjestelmien jatkokehitys. Lisäksi projektinhallinta kattaa järjestelmän täydellisen ylläpidon.

46. Tähän rakenteeseen tulisi kuulua tieto- ja viestintätekniikan asiantuntijoita, ja käännöstyö pitäisi pystyä hoitamaan. On useita mahdollisuuksia, jotka tarvittaessa täydentävät toisiaan:

a) yksi tai useat jäsenvaltiot ottavat hallinnoidakseen tämän rakenteen yhdessä jäsenvaltioiden kanssa sähköisen oikeuden työryhmän puitteissa;

b) komissio huolehtii hallinnoinnista myöhemmin määriteltävien järjestelyjen mukaisesti;

c) luodaan eurooppalainen virasto. On useita mahdollisia malleja viraston koon ja autonomian mukaan. Tässä on kuitenkin kyse vaihtoehdosta, joka on hidas ja vaikea toteuttaa, eikä sitä voida harkita kuin keskipitkällä aikavälillä, mahdollisesti töiden edistymisen mukaan.

7. **Rahoitus**

47. Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmän toteutus edellyttää huomattavia varoja, joita käytettäisiin pääasiallisesti:

a) kannustamaan sähköisen oikeuden järjestelmien toteutukseen kansallisella tasolla, mikä edistäisi Euroopan sähköisen oikeuden perustamista; ja

b) mahdollistamaan Euroopan tason hankkeiden toteutus, mukaan lukien Euroopan sähköisen oikeuden portaalin perustaminen ja kehittäminen.

48. Rahoitusta voitaisiin saada yksityisoikeutta koskevasta rahoitusohjelmasta ja rikosoikeutta koskevasta rahoitusohjelmasta 45 miljoonaa EUR vuosina 2008 ja 2009. Tätä määrää tulisi lisätä huomattavasti tulevina vuosina. Olisi myös määritettävä tarkasti muut Euroopan yhteisöjen talousarviosta käytettävissä olevat määrärahat, jotka voitaisiin heti osoittaa Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmälle.

49. Lisäksi on harkittava komission ehdotuksen mukaisesti, että laadittaisiin yksi ainoa, niin siviili- kuin rikosoikeuden alan kattava horisontaalinen ohjelma mahdollisimman pian. Talousarviomäärärahoja tulisi lisätä huomattavasti, jotta Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmää luotaessa voitaisiin vastata sekä kansallisiin että yhteisön tason vaatimuksiin. On myös tärkeää, että yksityisoikeutta koskevassa erityisohjelmassa ja rikosoikeutta koskevassa erityisohjelmassa nykyisin käytettyjä valintakriteerejä selvennetään ja yhdenmukaistetaan, jotta voidaan ottaa huomioon tämän asiakirjan III luvussa määritetyt Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmän perusteet.

50. Tässä toimintasuunnitelmassa tarkoitetut Euroopan sähköiseen oikeuteen liittyvät hankkeet, jota eivät sisälly 49 kohtaan, saavat mahdollista muissa yhteisön ohjelmissa määriteltyä rahoitusta, jotka on saatavissa siltä osin kuin hankkeet täyttävät tällaisissa ohjelmissa määritellyt ehdot.

IV PUHEENJOHTAJAVALTION EHDOTUKSET

51. Monivuotisen toimintasuunnitelman laadinta edellyttää, että

a) määritetään Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavaa varainhoitoasetusta noudattaen Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmän toimintojen toteuttamisen vaatimat tehtävät, näiden tärkeysjärjestys ja mahdollisuuksien mukaan aikataulu. Tarvitaan riittävästi joustavuutta, jotta voidaan ottaa huomioon alan kehitykseen mukautuminen;

b) jaetaan tehtävät neuvoston, jäsenvaltioiden, komission ja tiettyjen teknisten tehtävien toteuttamista ja koordinointia varten määriteltävien rakenteiden välillä. Tehtävänjaossa on otettava huomioon myös tulevien projektien valintajärjestelyt;

c) määritetään menetelmä toimintasuunnitelman toteuttamista koskevan tarkan seurannan ja arvioinnin varmistamiseksi.

52. Tämä edellyttää, että neuvosto tekee kunkin toimielimen riippumattomuutta kunnioittaen ja EY:n perustamissopimuksen 5 ja 7 artiklan mukaisesti joitakin päätöksiä tässä asiakirjassa esitetyistä asioista, kuten:

a) Euroopan unionin tasolla luotava työskentelyrakenne Euroopan sähköisen oikeuden hankkeiden toteuttamiseksi ja niiden toteuttamisen ja kehittämisen valvomiseksi;

b) tehtävien jakaminen eri toimijoiden kesken: neuvosto, Euroopan komissio ja jäsenvaltiot.

53. Tässä yhteydessä puheenjohtajavaltio haluaa tuoda esiin, että nykyisistä sähköisen oikeuden järjestelmistä saadut vähäiset kokemukset (rikosoikeuden alan Euroopan oikeudellinen verkosto, rikosrekistereiden yhteenliittäminen) osoittavat, että yhden tai usean jäsenvaltion aloite on usein ollut hankkeiden käynnistyksen kannalta olennainen.

54. Kuitenkin hankkeen edettyä tietyn vaiheen ohi useiden jäsenvaltioiden osallistuminen mutkistaa työskentelyä. Hankkeen kehittäminen, hallinnointi ja jatkokehittäminen tarvitsevat siis eurooppalaista ulottuvuutta.

55. Edellä esitetyt tekniset näkökohdat osoittavat myös, että tietyt laaja-alaiset tehtävät olisi parempi hoitaa Euroopan tasolla. Kun sähköisen oikeuden palvelujen määrä kasvaa, voidaan lisäksi saavuttaa huomattavia mittakaavaetuja.

1. Euroopan sähköisen oikeuden kehittäminen

56. Puheenjohtajavaltio ehdottaa eJustice-ohjelmalle uutta nimeä ”Euroopan eJustice”.

2. Työskentelyrakenteen luominen

57. Tässä toimintasuunnitelmassa esitetyt pohdinnat huomioon ottaen ja jotta monivuotinen ohjelma Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmän toteuttamiseksi voidaan toteuttaa, puheenjohtajavaltio ehdottaa, että perustetaan seuraavanlainen yleinen työskentelyrakenne:

a) *Projektin johto*

58. Neuvosto vastaa tässä toimintasuunnitelmassa määriteltyjen suuntaviivojen mukaisesti monivuotisen ohjelman toteutuksen seurannasta. Se tekee tässä toimintasuunnitelmassa vahvistettujen tavoitteiden toteuttamiseen tarvittavat päätökset. Erityisesti neuvoston tehtävänä on kohdassa III määritettyjen kriteerien pohjalta ja kiinteässä yhteistyössä komission kanssa laatia luettelo uusista hankkeista, joita neuvosto itse tai jäsenvaltiot (c-kohta) taikka komissio ehdottavat.

59. Komissio toteuttaa omasta aloitteestaan tai neuvoston pyynnöstä asianmukaisiksi katsomansa tutkimukset.

60. Neuvosto voi määrittää hankkeiden toimintoja koskevat eritelmät.

61. Komissio ottaa yhteisön rahoituksen suhteen täysin huomioon neuvoston antamat ohjeet ja päätökset sovellettavia menettelyjä noudattaen.

b) *Projektinhallinta*

62. Euroopan komissio antaa neuvoston käyttöön projektinhallintaa varten tarvittavan organisaation, jonka tehtävänä on:

i) laatia Euroopan sähköisen oikeuden järjestelmään liittyvät tekniset vaatimukset 58 kohdassa määritellyn menettelyn mukaisesti;

ii) neuvoston pyynnöstä toteuttaa tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa käytettävissä olevan yhteisön rahoituksen perusteella Euroopan sähköisen oikeuden hankkeet, jotka on määritelty monivuotisessa toimintaohjelmassa, tai täydentäviä hankkeita;

iii) toteuttaa vuoden 2009 loppuun mennessä Euroopan sähköisen oikeuden portaalin ensimmäinen versio noudattaen sähköisen oikeuden työryhmän puitteissa toteutetussa koehankkeessa sekä niiden päätösten puitteissa, joita neuvostoa pyydetään tekemään, määriteltyjä periaatteita. Tästä ensimmäisestä versiosta alkaen portaali panee asteittain täytäntöön lisätoiminnot, jotka erityisten koehankkeiden puitteissa kehitetään.

Jotta jäsenvaltioiden ja komission toimivaltaa voitaisiin hyödyntää toisiaan täydentävästi, komissio perustaa teknisten asiantuntijoiden ryhmän, johon kuuluu myös jäsenvaltioiden nimeämiä asiantuntijoita ja joka säännöllisesti kokoontumalla voi taata käynnissä olevien hankkeiden seurannan ja määrittää toteuttavat tekniset valinnat.

Lisäksi komissio antaa neuvostolle tilanneselvityksen työskentelystä sekä asiantuntijaryhmässä käsitellyistä kysymyksistä; näin ollen varmistetaan riittävä jäsenvaltioiden suorittama valvonta ja mahdollistetaan niiden metodologisen ja teknologisen edistymisen työskentelylle tarjoama hyöty.

c) *Jäsenvaltiot*

63. Jäsenvaltiot voivat ehdottaa ja käynnistää uusia Euroopan sähköisen oikeuden hankkeita mahdollisesti käytettävissä olevan yhteisön rahoituksen avulla, neuvoston yhdessä komission kanssa määrittelemien teknisten eritelmien mukaisesti ja tiiviissä yhteydessä siihen erityisesti teknisten standardien noudattamiseksi ja monikielisten käyttöliittymien toteuttamista ajatellen — tämän vaikuttamatta a kohdassa esitettyjen sääntöjen soveltamiseen.

3. **Tarkistuslauseke**

64. Sähköisen oikeuden työryhmä arvioi projektinhallinnan organisaation työtä vuoden 2010 ensimmäisen puolivuotiskauden aikana ja tekee tarvittaessa neuvostolle asianmukaiset ehdotukset sen toiminnan parantamiseksi.

4. **Monivuotinen ohjelma**

65. Liitteenä olevaa monivuotista ohjelmaa tarkistetaan säännöllisesti töiden etenemisen mukaan.

V **PÄÄTELMÄT**

66. Pysyvien edustajien komiteaa ja neuvostoa pyydetään hyväksymään tämä Euroopan sähköistä oikeutta koskeva toimintasuunnitelma.

LIITE

TOIMINTASUUNNITELMA

Liite Euroopan sähköisen oikeuden monivuotiseen toimintaohjelmaan 2009–2013

Johdanto

Hankkeet on jaoteltu sen mukaan, mihin seuraavista luokista ne kuuluvat:

— Euroopan oikeusalueen kehittämistä varten hyväksyttyjen välineiden tukeminen,

— kansalliset kysymykset,

— monialaiset kysymykset,

— hyvien käytäntöjen vaihtaminen.

Hanke	Tilanne	Toteutettava toiminta	Toiminnasta vastaa	Aikataulu	Huomautukset	Hankkeen tyyppi
Sähköisen oikeuden portaali	— Ryhmä jäsenvaltioita on laatinut portaalin prototyypin — Muutamat jäsenvaltiot ovat laatineet DIM-järjestelmän sähköisen oikeuden työryhmän puitteissa	— Todentaminen ja tunnistaminen	— Jäsenvaltioiden ryhmä ja komissio	2009–2011 Portaalin käynnistys 2008, avataan yleisölle joulukuussa 2009 (ks. Eurooppa-neuvoston päätelmät, 18.–19.6.2008)	Tarkastelu meneillään Avattavat sivustot määritetään neuvoston valitsemien hankkeiden ja perusteiden mukaan	Monialaiset kysymykset
	— Prototyyppi annettiin eJustice-työryhmän jäsenten käyttöön huhtikuussa 2008	— Turvallisuus — Monikielinen käyttöliittymä ja käännöstyö — Tekniset standardit	— Komissio tiiviissä yhteistyössä koehankkeeseen osallistuvien jäsenvaltioiden kanssa	Portaalin parantaminen ja laajennus muiden hankkeiden toteutuksen pohjalta		
		— Paperiton yhteydenpito oikeusviranomaisten välillä suojatun verkon kautta — Työ käynnissä HVTYK-ohjelman puitteissa ja eJustice -työryhmässä	— Komissio teettää toteutettavuustutkimuksen			

Hanke	Tilanne	Toteutettava toiminta	Toiminnasta vastaa	Aikataulu	Huomautukset	Hankkeen tyyppi
Rikosrekistereiden yhteenliittäminen	— Koehankkeen yhteydessä ES:n, BE:n, DE:n ja FR:n rikosrekisterit liitettiin yhteen 2006 tammikuussa 2008 myös CZ ja LU mukaan	— Laaditaan toteutusmalli, jonka tarkoituksena on helpottaa uusien jäsenvaltioiden pääsyä yhteenliittymään	Neuvosto (ECRIS-hankkeen työskentelyä seuraa COPEN-työryhmä) ja komissio (toteutus-mallin valmistelu ja EU:n yhteisrahoituksen valmistelu)	— Toteutusmalli valmis vuoden 2009 aikana	COPEN seurannut toistaiseksi työskentelyä	Kansallisten rekisterien yhteenliittäminen ja Euroopan oikeusalueen kehittämistä varten hyväksyttyjen välineiden tukeminen
	— Tämä hanke on tällä hetkellä käynnissä 6 jäsenvaltion kesken: 14 jäsenvaltiota on nyt kumppaneina hankkeessa — Kesäkuussa 2007 pidetyssä (oikeus- ja sisäasiat) neuvostossa poliittinen yhteisymmärrys jäsenvaltioiden välisen rikosrekisteritietojen vaihdon järjestämistä ja sisältöä koskevasta puitepäätösehdotuksesta — Neuvoston yleisnäkemys 24.10.2008 ECRIS-päätösehdotuksesta, jonka tavoitteena on luoda perusta 27 jäsenvaltion väliselle sähköiselle tietojenvaihdolle	— Perustetaan EU:n yhteisrahoitus, jonka tarkoituksena on valmistella kansallisten rekistereiden yhteen liittämistä		— Yhteisrahoitus käynnissä		
Eurooppalainen maksamismääräysmenettely	— 30.12.2006 annettu asetus, jossa säädetään mahdollisuudesta käyttää sähköisiä menetelmiä	— Keskustelua ja työskentelyä prototyypin osalta jatketaan — Dynaamisten lomakkeiden luominen	— Ryhmä jäsenvaltioita ja komissio	2009–2011		Euroopan oikeusalueen kehittämistä varten hyväksyttyjen välineiden tukeminen
	— Eräiden jäsenvaltioiden laatima automatisoidun menettelyn prototyyppi	— Otetaan käyttöön sähköisesti toimitettava pyyntö	— Ryhmä jäsenvaltioita ja komissio			
	— Komissio käynnistänyt tutkimuksen		— Komissio			

Hanke	Tilanne	Toteutettava toiminta	Toiminnasta vastaa	Aikataulu	Huomautukset	Hankkeen tyyppi
Oikeusapu	Neuvoston direktiivi 2002/8/EY, annettu 27.1.2003, oikeussuojakeinojen parantamisesta rajat ylittävissä riita-asioissa vahvistamalla oikeusapuun kyseisissä riita-asioissa liittyvät yhteiset vähimmäisvaatimukset	— Tiedot portaaliin — Oikeusapupyynnöt ja avun saaminen verkossa: toteutettavuustutkimuksen käynnistäminen	Komissio	2009–2013		Euroopan oikeusalueen kehittämistä varten hyväksyttyjen välineiden tukeminen
Vähäisiin vaatimuksiin sovellettava eurooppalainen menettely	11.7.2007 annettu asetus, jossa säädetään mahdollisuudesta käyttää sähköisiä menetelmiä	— Komissio käynnistää toteutettavuustutkimuksen — Dynaamisten lomakkeiden luominen — Otetaan käyttöön sähköisesti toimitettava pyyntö	— Komissio — Ryhmä jäsenvaltioita ja komissio — Ryhmä jäsenvaltioita ja sitten komissio	2009–2013		Euroopan oikeusalueen kehittämistä varten hyväksyttyjen välineiden tukeminen
Kääntäminen	EUROVOC-koehanke SYSTRAN-käännösjärjestelmää käytetty vuodesta 1976 Itävallan aloitteesta jaettu kyselylomake Semanttista yhteentoimivuutta ja taulukoita koskeva työ (ymmärtämisen helpottamiseksi)	— Vertailevan oikeudellisen sanaston laatiminen vaiheittain — Kaikki EU:n kieliparit kattavien, oikeuden alalle soveltuvien käännösohjelmien rahoitus — Oikeusalan kääntäjien ja tulkkien tietokantojen yhteenliittäminen — Oikeudellisen sanaston luominen — Merkitysvastaavuustalukoiden luominen eri aloilla	— Komissio (julkaisutoimisto) — Komissio (käännöspalvelu) — Ryhmä jäsenvaltioita ja sitten komissio — Komissio ja jäsenvaltiot — SEMIC.EU	2009–2013 2009–2013 2009–2013 2009–2013		Monialaiset kysymykset

Hanke	Tilanne	Toteutettava toiminta	Toiminnasta vastaa	Aikataulu	Huomautukset	Hankkeen tyyppi
Videokonferenssitekniikan käytön tehostaminen	— Slovenian pj-kaudella laadittu kirjanen	— Portaalia koskevan kirjasen viimeistely ja portaaliin sisällyttäminen	— Komissio yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa	— 2008–2009	Kaksi oikeusalan verkostoa liitetään työskentelyyn	Euroopan oikeusalueen kehittämistä varten hyväksyttyjen välineiden tukeminen ja hyvien käytäntöjen vaihto
	— Käyttöohjeet laadittavina	— Portaalin käyttöohjeen viimeistely ja verkkoon saattaminen		— Viimeistään vuoden 2009 lopulla		
	— Jaettu kyselylomake videokonferenssilaitteista ja videokonferenssien käytön juridisista edellytyksistä	— Videokonferenssilaitteita ja videokonferenssien käytön juridisia edellytyksiä koskevat tiedot verkkoon	— Jäsenvaltiot — Siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston ylläpitäjä — Rikosoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston ylläpitäjä	— Verkkoon viimeistään vuoden 2009 aikana		
	— Varausjärjestelmää koskeva luonnos: toteutettavuuden ja merkityksen arviointi	— Online-varausjärjestelmän laadinta	— Komissio yhdessä jäsenvaltioiden kanssa	— Käynnistys vuonna 2009		
Sovittelu	21.5.2008 annettu direktiivi, joka saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä ennen 21.5.2011	— Tietojen lisääminen portaaliin — Toteutettavuustutkimuksen käynnistäminen	Komissio	2011–2013	Töiden aikataulu riippuu päivämäärästä, jona direktiivi saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä	Euroopan oikeusalueen kehittämistä varten hyväksyttyjen välineiden tukeminen
Sähköinen allekirjoitus (1)	— Työ käynnistetty (HVTYK (2))		Komissio	2009–2011	HVTYK-hankkeen toteuttaa PO SANCO	Monialaiset kysymykset
Oikeudenkäyntiasiakirjaa tai muuta asiakirjaa koskevat ilmoitukset (sähköisesti)	Oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa 29.5.2000 annettu neuvoston asetus	— Toteutettavuustutkimus	Komissio	2010–2011		Euroopan oikeusalueen kehittämistä varten hyväksyttyjen välineiden tukeminen

Hanke	Tilanne	Toteutettava toiminta	Toiminnasta vastaa	Aikataulu	Huomautukset	Hankkeen tyyppi
Menettelyyn liittyvien maksujen maksaminen verkossa	Menettelyyn liittyvien maksujen maksaminen verkossa mahdolliseksi	Töiden aloitus	Jäsenvaltiot	2011–2013		Euroopan oikeusalueen kehittämistä varten hyväksyttyjen välineiden tukeminen
Maksukyvyttömyysrekisterien yhteenliittäminen	— Prototyyppi sisältää eräiden jäsenvaltioiden maksukyvyttömyysrekisterien tiedot	— Lisätään muiden jäsenvaltioiden maksukyvyttömyysrekisterien tiedot — Luodaan monikielinen käyttöliittymä — Luodaan oikeusalan sanasto merkitysvastaavuuksineen	Ryhmä jäsenvaltioita ja sitten komissio	Jatketaan vuonna 2009 jäsenvaltioiden aloitteen toteuttamista. Liitetään portaaliin		Kansallisten rekisterien yhteenliittäminen
Kiinteistörekisterien yhteenliittäminen (EULIS-rekisterien yhdistäminen)	— EULIS toteuttaa	— 1. vaihe: luodaan linkki EULISin sivustolle — 2. vaihe: tarkastellaan, voidaanko EULIS sisällyttää osittain portaaliin Käyttäjän todentaminen portaalin kautta	Komissio	2009–2010	Linkki neuvoston muiden kokoonpanojen työskentelyyn	Kansallisten rekisterien yhteenliittäminen
Yritysrekisterien yhteenliittäminen (EBR-rekisterien yhdistäminen)	— EBR toteuttaa	— 1. vaihe: luodaan linkki EBR:n sivustolle — 2. vaihe: tarkastellaan, voidaanko EBR sisällyttää osittain portaaliin Käyttäjän todentaminen portaalin kautta	Komissio	2009–2010	Linkki neuvoston muiden kokoonpanojen työskentelyyn	Kansallisten rekisterien yhteenliittäminen
Testamenttirekisterien yhteenliittäminen	— Koehanke: Ranskan ja Belgian rekisterien tosiasiallinen yhteenliittäminen	— Määritetään yhteistyömahdollisuudet ARERTin (CNUE) kanssa — Komissio teettää toteutettavuustutki-muksen	Neuvosto (oikeus- ja sisäasiat) ja ARERT (CNUE)	2011–2013	Linkki tulevaan perintöjä koskevaan säädökseen, jonka komissio esittää vuonna 2009	Kansallisten rekisterien yhteenliittäminen

Hanke	Tilanne	Toteutettava toiminta	Toiminnasta vastaa	Aikataulu	Huomautukset	Hankkeen tyyppi
Alan ammattilaisten koulutus	— Euroopan juridinen koulutusverkosto: käynnissä pohdinta verkko-oppimisesta	— Verkko-oppimisen välineiden kehittäminen	— Euroopan juridinen koulutusverkosto	2010–2012		Hyvien käytäntöjen vaihtaminen
	— Komissio luonut oikeusalan foorumin	— Vuosittaiset kokoukset sähköisen oikeuden aiheista oikeusalan foorumin puitteissa	— Komissio			
	— Pohditaan kansallisia käytäntöjä työryhmässä, jonka kokoonpano rajoitettu	— Videokonferenssien käyttökoulutus	— Jäsenvaltiot kansallisella tasolla, ja mahdollisesti Euroopan juridisen koulutusverkoston kautta Euroopan tasolla			

(1) Ks. myös todentamista ja tunnistamista koskeva työskentely, joka on mainittu edellä sähköisen oikeuden portaalia koskevan hankkeen kohdalla.
(2) Noudattaen Euroopan sähköisen oikeuden hankkeelle kuuluvaa riippumattomuutta.